

Asia: VN/24182/2023

Eläinsuojelurikosten rangaistukset ja eläintenpitokielto - Arviomuistio

Näkemyksenne eläintenpitokiellon käytön lisäämisestä ja kiellon keston pidentämisestä?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Kannatamme eläintenpitokiellon käytön lisäämistä ja kiellon keston pidentämistä. Muistion ehdotus, että törkeästä eläinsuojelurikoksesta tulisi määrätä aina eläintenpitokielto ja perusmuotoisesta eläinsuojelurikoksesta se jätettäisiin määräämättä vain erityisen painavasta syystä, on hyvä periaate. Koska eläintenpitokielto on turvaamistoimi, jonka tarkoituksena on ehkäistä eläimille aiheutuva kärsimystä, nykyiset eläintenpitokiellot ovat tavoitteeseensa nähden kovin lyhyitä. Eläintenpitokiellon vähimmäiskeston tulisi olla ainakin kolme vuotta, kuten muistiossa esitetään.

Mielestämme eläintenpitokiellon tulisi myös pääsääntöisesti koskea kaikkia eläinlajeja. Eläinten kaltoinkohtelussa ei yleensä ole kyse hoidon teknisen osaamisen vajavaisuudesta, vaan eläimistä välittämisen ja eläinten kunnioittamisen puutteesta. On siksi vaikea nähdä, miksi yhtä eläinlajia kaltoinkohdellut henkilö hoitaisi huolella toista.

Eläinsuojelurikosten uusijoille tulisi lähtökohtaisesti määrätä pysyvä eläintenpitokielto. Eläinten omistamista ei tule nähdä ihmisten perusoikeutena, vaan eläimiä koskevien päätösten tulee perustua eläinten hyvinvointiin. Eläinten hyvinvoinnin turvaamista on pidettävä ihmisen omistusoikeutta tärkeämpänä.

Pysyvän eläinkiellon lisäksi voitaisiin myös harkita Ruotsin mallin mukaista, toistaiseksi voimassa olevaa eläintenpitokieltoa, joka voidaan purkaa vain erillisellä, vankasti perustellulla päätöksellä.

Näkemyksenne eläintenpitokiellon rikkomisesta säädetyn rangaistusasteikon muuttamisesta?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Kannatamme vankeusrangaistuksen lisäämistä eläintenpitokiellon rikkomisen seuraamuksiin. Muutos olisi erityisen tervetullut siksi, että se mahdollistaisi eläintenpitokiellon valvonnan kotirauhan piirissä elävien lemmikkieläinten osalta. Nykykäytäntö tekee valvonnasta käytännössä mahdotonta, mikä vesittää koko eläintenpitokiellon ajatuksen. Vankeusrangaistuksen lisääminen rangaistusasteikkoon lisäisi myös eläintenpitokiellon painoarvoa ja uskottavuutta.

Edellä mainituille toimenpiteille mahdolliset vaihtoehtoiset keinot?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Muita huomioita

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Edellä mainittujen keinojen lisäksi on oleellista mahdollistaa eläintenpitokiellon valvonta varmistamalla valvontaviranomaisten riittävät resurssit sekä viranomaisten välinen tiedonkulku. Esimerkiksi poliisiviranomaisilla tulisi olla ajantasainen tieto eläintenpitokielloista, jotta he voivat tarkistaa mahdolliset eläintenpitokiellon rikkomukset muiden toimiensa ohella. Eläintenpitokielto turvaamistoimena toimii vain, jos sitä valvotaan tehokkaasti.

Koska eläintenpitokielto on turvaamistoimi, jonka tarkoituksena on suojella eläimiä, olisi myös hyvin tärkeää tutkia, miten tieto eläintenpitokiellosta saataisiin esimerkiksi lemmikkikasvattajien ja eläimiä koteihin sijoittavien eläinsuojeluyhdistysten tietoon. Nämä tahot eivät tietenkään halua luovuttaa eläintä henkilölle, joka on määrätty eläintenpitokieltoon, mutta tällä hetkellä asiaa ei ole mahdollista saada mitenkään selville.

Muistion mukaan eläinsuojelurikoksista langetettujen verrattain lievien rangaistusten syynä ei ole niinkään rangaistusasteikko, vaan se, että tuomarit käyttävät pääasiassa rangaistusasteikon lievintä päätä. On myös huolestuttavaa, että Suomessa käsitellään vuosittain monia eläinsuojelurikoksia, joissa syyttäjä ei ole edes vaatinut vastaajan määräämistä eläintenpitokieltoon tai eläinten menettämistä valtiolle. Kannatamme siksi muistion ehdotusta tuomareille ja syyttäjille annettavasta lisäkoulutuksesta eläinsuojelurikoksista. Lisäkoulutus olisi tarpeen myös poliisiviranomaisille.

Rikosoikeudellinen suhteellisuusperiaate edellyttää muun muassa, että eri rikoksia koskevat rangaistusasteikot ovat oikeudenmukaisessa ja johdonmukaisessa suhteessa toisiinsa. Koska eläinsuojelurikosten rangaistukset ovat suhteessa ihmisiin kohdistuneiden väkivaltarikosten rangaistuksiin, muistiossa ei katsota eläinsuojelurikosten rangaistusten kiristämistä mahdolliseksi. Ehdotamme kuitenkin, että kaikkien väkivaltarikosten rangaistukset voitaisiin säätää ankarammaksi. Ei ole yleisen oikeustajun mukaista, että kivun ja kärsimyksen tai jopa kuoleman aiheuttamisesta tunteville olennoille saa saman rangaistuksen kuin veropetoksesta tai kirjanpitorikoksesta.

Aro Mari
Helsingin eläinsuojeluyhdistys HESY ry